

Energideklaration

Byggnadens ägare - Kontaktuppgifter

Ägarens namn HSB:s Brf Sagoängen i Järfälla	Personnummer/Organisationsnummer 713200-0717		
Adress Box 162	Postnummer 177 23	Postort Järfälla	
E-postadress	Telefonnummer 08- 580 897 00	Mobiltelefonnummer	

Byggnadens ägare - Övriga

Ägarens namn	Personnummer/Organisationsnummer

Byggnaden - Identifikation

Län Stockholm	Kommun Järfälla			
Fastighetsbeteckning Järfälla Lädersättra 2:19		Egen beteckning Järfälla Lädersättra 2:19		
Husnummer 1	Prefix byggnadsid 1	Byggnadsid 838819	X-koordinat 6593828,044	Y-koordinat 659632,323
Adress Legendvägen 1-17; 19-35	Postnummer 176 70	Postort Järfälla	Huvudadress jn	

Byggnaden - Egenskaper

Typkod 321a - Hyreshusenhet, bostäder >= 50% och lokaler	Byggnadskategori Flerbostadshus	
Byggnadens komplexitet jn Enkel jn Komplex	Byggnadstyp Friliggande	Nybyggnadsår 1966
Atemp (exkl. Avarmgarage) jn Mätt värde 13 111 m ² jn Omvandlat från BOA/LOA jn Omvandlat från BRA jn Omvandlat från BTA	Verksamhet Fördela enligt nedan:	Procent av Atemp (exkl. Avarmgarage)
BOA 10 242 m ²	LOA 247 m ²	Bostäder (inkl. biarea, t.ex. trapphus och uppvärmd källare) 98
BRA m ²	BTA m ²	Hotell, pensionat och elevhem
Antal källarplan uppvärmda till >10°C (exkl.garageplan) 1		Restaurang
Avarmgarage 0 m ²		Kontor och förvaltning 0
Antal våningsplan ovan mark 5		Butiks- och lagerlokaler för livsmedelshandel
Antal trapphus 14		Butiks- och lagerlokaler för övrig handel 1
Antal bostadslägenheter 145		Köpcentrum
Projekterat genomsnittligt ventilationsflöde i lokaler och specialbyggnader l/s,m ²		Vård, dygnet runt
		Vård, dagtid (samt serviceboende, frisersalong o. dyl)
		Skolor (förskola-universitet)
		Bad-, sport-, idrottsanläggningar (ej utomhusarenor)
		Teater-, konsert-, biograflokaler och övriga samlingslokaler
	Övrig verksamhet - ange vad Lokal	1
	Summa	100

Energianvändning

Vilken 12-månadsperiod avser energiuppgifterna? (ange första månaden i formatet ÅÅMM)

0701

- 0712

Hur mycket energi har använts för värme och kyla angivet år (ange mätt värde om möjligt)?

Angivna värden skall inte vara normalårskorrigerade

		Mätt värde	Fördelat värde
Fjärrvärme (1)	1 568 935 kWh	jn	jn
Eldningsolja (2)		jn	jn
Naturgas, stadsgas (3)		jn	jn
Ved (4)		jn	jn
Flis/pellets/briketter (5)		jn	jn
Övrigt bibränsle (6)		jn	jn
El (vattenburen) (7)		jn	jn
El (direktverkande) (8)		jn	jn
El (luftburen) (9)		jn	jn
Markvärmepump (el) (10)		jn	jn
Värmepump-frånluft (el) (11)		jn	jn
Värmepump-luft/luft (el) (12)		jn	jn
Värmepump-luft/vatten (el) (13)		jn	jn
Summa 1-13 ¹ (Σ1)	1 568 935 kWh		
Varav energi till varmvattenberedning	470 681 kWh	jn	jn
Fjärrkyla (14)		jn	jn

Finns solvärme? jn Ja jn Nej

Om ja, ange total solfångararea m²

Omvandlingsfaktorer för bränslen i tabellen nedan gäller om inte annat uppmätts:

Eldningsolja	10 000 kWh/m ³
Naturgas	11 000 kWh/1 000 m ³ (effektivt värmevärde)
Stadsgas	4 600 kWh/1 000 m ³
Pellets	4 500-5 000 kWh/ton, beroende av träslag och fukthalt

Källa: Energimyndigheten

För övriga bibränsle varierar värmevärdet beroende av sammansättning och fukthalt. Det är expertens ansvar att omräkna bränslets vikt eller volym till energi på ett korrekt sätt.

Övrig el (ange mätt värde om möjligt)

Angivna värden skall inte vara normalårskorrigerade

	Mätt värde	Fördelat värde
Fastighetsel (15)	209 915 kWh	jn jn
Hushållsel (16)		jn jn
Verksamhetsel (17)		jn jn
Komfortkyla (18)		jn jn
Summa 7-13,15-18 ² (Σ2)	209 915 kWh	
Summa 1-15,18 ³ (Σ3)	1 778 850 kWh	
Summa 7-13,15,18 ⁴ (Σ4)	209 915 kWh	

Ort (graddagar)	Normalårskorrigerat värde (graddagar)	Ort (Energi-Index)	Normalårskorrigerat värde (Energi-Index) ⁵
Sollentuna	1 931 868 kWh	Järfälla	1 940 892 kWh
Energiprestanda	...varav el	Referensvärde 1 (enligt nybyggnadskrav)	Referensvärde 2 (statistiskt intervall)
148 kWh/m ² ,år	16 kWh/m ² ,år	110 kWh/m ² ,år	135 - 166 kWh/m ² ,år

¹ Energi för uppvärmning och varmvatten

² El totalt

³ Värme, kyla och fastighetsel

⁴ El exklusive hushållsel och verksamhetsel

⁵ Underlag för energiprestanda

Uppgifter om ventilationskontroll

Finns det krav på ventilationskontroll i byggnaden?	☒ Ja	☒ Nej	
Typ av ventilationssystem	☐ FTX	☐ FT	☐ F med återvinning
	☒ F	☐ Självdrag	
Är ventilationskontrollen godkänd vid tidpunkten för energideklarationen?	☒ Ja	☒ Nej	☒ Delvis ⁶ ____ % godkänd

⁶ Avser när byggnaden har fler ventilationsaggregat

Uppgifter om luftkonditioneringsystem

Finns luftkonditioneringsystem med nominell kyleffekt större än 12kW?	☒ Ja	☒ Nej
Nominell kyleffekt enligt standard SS-EN 14 511-2:2007	Byggnadens nuvarande kyleffektbehov	Area av Atemp som är luftkonditionerad
____ kW	____ kW	____ m ²

Uppgifter om radon

Är radonhalten mätt?	☒ Ja	☒ Nej
Radonhalt	Typ av mätning	Datum för radonmätning
____ Bq/m ³	____	____

Utförda energieffektiviseringsåtgärder

Rekommendationer om kostnadseffektiva åtgärder

Åtgärdsförslag	Minskad energianvändning	Besparingskostnad	Minskat utsläpp av CO ₂
☒ Styr- och reglerteknik ☐ Byggnadsteknik	____ kWh/år	____ kr/kWh	____ ton/år
☒ Installationsteknik	164 742 kWh/år	3,97 kr/kWh	4,12 ton/år

Beskrivning av åtgärden

1. Installation av termostatventiler på radiatorerna och injustering av radiatorsystemet

I dagsläget finns inga termostater på radiatorerna i byggnaden. Det finns endast vred som man manuellt kan reglera vattenflödet med. Genom att installera termostater på samtliga element kan inomhustemperaturen hållas mer konstant, och övertemperaturer kan undvikas. Termostater ställs istället in av användaren för att säkerställa att en viss temperatur kan hållas i lokalerna, och vattenflödet kan sedan regleras automatiskt.

I samband med att denna åtgärd utförs måste man efter installationen av termostater göra en fullständig injustering av värmesystemet enligt åtgärdsförslag 2 för att säkerställa att radiatorsystemet fungerar optimalt och kan tillgodose värmebehovet i byggnadens samtliga lägenheter. Injusteringen kan ge energibesparingar ifall det förekommer övertemperaturer i vissa lokaler i dagsläget, men åtgärden görs framför allt för att förbättra inomhusklimatet för hyresgästerna. I det här fallet upptäcktes att det var höga temperaturer i de flesta av lägenheterna. Dessutom var det mycket varmt i lägenhetsförråd, trapphus, cykelparkeringar och andra allmänna utrymmen. Inomhustemperaturen borde i genomsnitt kunna sänkas med minst 2°C. Speciellt i trapphusen och de allmänna utrymmena kan temperaturen sänkas kraftigt, då räcker det kanske att sänka lägenheternas temperaturer med en grad. Då man gör det kommer troligtvis väldigt få uppleva att det blivit svalare, tack vare den injustering man gör av radiatorsystemet. Den leder nämligen till att det framför allt är minimeringen av höga övertemperaturer som leder till att den genomsnittliga inomhustemperaturen blir lägre.

Åtgärdsförslag	Minskad energianvändning	Besparingskostnad	Minskat utsläpp av CO ₂
☒ Styr- och reglerteknik ☐ Byggnadsteknik	____ kWh/år	____ kr/kWh	____ ton/år
☒ Installationsteknik	1 053 kWh/år	5,21 kr/kWh	0,1 ton/år

Beskrivning av åtgärden

2. Installation av lågenergilampor och närvarosensorer i tvättstugor och samlingslokaler

För att minska elbehovet är det en bra idé att använda effektiv belysning. Det gör man genom att endast låta det lysa när det behövs, samt att se till att det används så lite energi som möjligt för att ge det ljus som krävs. Genom att byta ut de vanliga lysrör som i dagsläget används i tvättstugor mot lysrör med HF-drift kan elförbrukningen sänkas avsevärt. I tvättstugor är det många som har mycket att bära i händerna, och därmed glömmer man eller struntar man ofta i att släcka efter sig. Därför kan det vara en god idé att installera närvarosensorer i dessa utrymmen. Då släcks ljuset automatiskt en stund efter att sista person har lämnat

lokalen. Dessutom tänds det automatiskt då man kommer dit, vilket också kan vara behändigt om man bär på mycket saker.

Åtgärdsförslag ☐ Styr- och reglerteknisk ☒ Installationsteknisk	☐ Byggnadsteknisk	Minskad energianvändning	Besparingskostnad	Minskat utsläpp av CO ₂
		21 973 kWh/år	5,21 kr/kWh	0,55 ton/år

Beskrivning av åtgärden

3. Byt befintliga fönsterlister mot nya som är tätare

Befintliga fönsterlister är i många fall otäta, vilket gör att mycket kylig luft läcker in genom de sprickor som uppstår mellan fönstrets båge och karm. Det leder till kallras som dels kräver extra energi för uppvärmning och dels genom att obehagliga kalldrag uppstår för de boende. För att komma tillrätta med problemet kan de gamla och utslitna listerna bytas ut mot nya. För enkelhetens skull bör man byta alla samtidigt. Annars skulle man kunna byta där det läcker, men då får man antagligen springa och byta på nya ställen titt som tätt istället. Då är det bättre att genomföra ett konsekvent byte av alla fönsterlister, så slipper man tänka på det igen för en lång tid framöver.

Åtgärdsförslag ☐ Styr- och reglerteknisk ☒ Installationsteknisk	☐ Byggnadsteknisk	Minskad energianvändning	Besparingskostnad	Minskat utsläpp av CO ₂
		47 069 kWh/år	16,59 kr/kWh	1,18 ton/år

Beskrivning av åtgärden

4. Montering av flödesbegränsare i befintliga vattenkranar samt vattensnåla toaletter

Enligt en inventering av VVS-installationerna i fastigheten som genomfördes i januari 2008 börjar många VVS-rör inom fastigheten att överskrida eller närma sig sin tekniska livslängd. Därför föreslås i inventeringen ett stambyte. I samband med stambytet bör man projektera för att montera flödesbegränsare i samtliga blandare vid tvättställ och diskhoar. Man bör också investera i toalettstolar som är snålspolande i samband med stambytet.

Denna åtgärd leder inte bara till energibesparingar, utan man minskar även vattenanvändningen en hel del, så den kostnadsbesparing som uppnås då denna åtgärd utförs blir egentligen större än vad som syns av siffrorna ovan.

Ifall ytterligare besparingar av vattenförbrukningen önskas kan man installera snålspolande munstycken på duschmunstyckena. Denna åtgärd har inte tagits med i beräkningarna nedan, på grund av att besparingspotentialen är svårare att uppskatta.

Övrigt

Har byggnaden deklarerats tidigare?	Har experten besiktigat byggnaden?	Detaljinformation går att finna hos
☒ Ja ☒ Nej	☒ Ja ☒ Nej	Byggnadsägare

Kontrollorgan och tekniskt ansvarig

Akrediterat företag	Organisationsnummer	Akrediteringsnummer
Bravida Sverige AB	556197-4188	7020:01
Förnamn	Efternamn	E-postadress
Bernt	Olofsson	bernt.olofsson@bravida.se

Expert

Förnamn	Efternamn
Anders	Axling
Datum för godkännande	E-postadress
2008-04-30	anders.axling@bravida.se

Saker att tänka på ...

att informera om energideklarationen

Nu när du som byggnadsägare har gjort din energideklaration är du skyldig att informera om resultatet till hyresgästerna och övriga som använder huset. Detta gäller inte dig som har en villa.

att sätta upp sammanfattningen i entrén

Sista sidan i energideklarationen, "Husets energianvändning", är en sammanfattning. Den ska du sätta upp i husets entré eller reception. Du kan välja att sätta upp sista sidan som den är eller göra en beständig skylt i t.ex. plast eller aluminium. Materialet väljer du själv, men skylten ska utformas enligt Boverkets anvisningar. Se Boverkets webbplats: www.boverket.se/energideklaration. Den som inte sätter upp sammanfattningen av energideklarationen riskerar att få betala vite.

att fastighetsförvaltaren och fastighetsskötaren också kan informera

Syftet med energideklaration är att effektivisera energianvändningen för att förbättra miljön och rädda klimatet. Du som byggnadsägare har en viktig uppgift att effektivisera husets energianvändning. Även hyresgästerna eller de som använder huset kan hjälpa till. Se därför till att andra personer som är involverade i husets drift och skötsel, till exempel förvaltare och fastighetsskötare, är beredda att informera och förklara för hyresgästerna och andra personer som använder huset om energideklarationen och dess syfte.

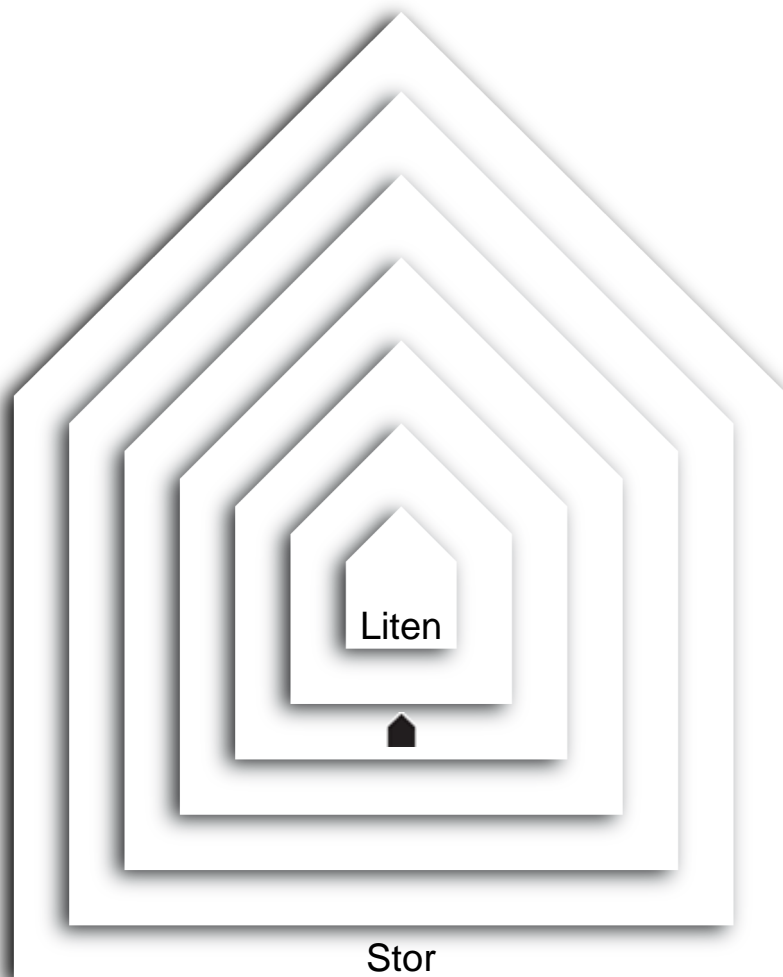
att åtgärderna görs på lämpligt sätt

Ju fler åtgärder du gör för att minska energianvändningen desto bättre energiprestanda får huset. Men, det är också viktigt att tänka på att åtgärderna du gör för att minska energianvändningen inte försämrar inomhusmiljön eller påverkar andra viktiga egenskaper hos huset. På Boverkets webbplats finns faktablad om olika åtgärder, som kan vara bra att visa projektörer och entreprenörer när du gör upphandlingar.

att deklarerar så ofta du vill

Energideklarationen gäller i tio år. Vill du, kan du göra en ny energideklaration när du gjort olika energieffektiviseringsåtgärder, har ny årsförbrukning eller när du gjort en ny obligatorisk funktionskontroll av ventilationen.

Husets energianvändning

Energideklaration för Legendvägen 1-17; 19-35 , Järfälla .

- Detta hus använder 148 kWh/m² och år, varav el 16 kWh/m².
Liknande hus 135–166 kWh/m² och år, nya hus 110 kWh/m².
Radonmätning är ej utförd. Ventilationskontrollen är godkänd.
Detaljinformation finns hos byggnadsägaren.
Se även: www.boverket.se/energideklaration
Energideklaration utförd 2008-04-30 av:
Anders Axling, Bravida Sverige AB